Машински факултет Београд
Катедра за механику флуида

МЕХАНИКА ФЛУИДА М

Основе теорије граничног слоја

1. Нестишљив, њутновски флуид густине ρ и вискозности η, опструјава равну плочу, бесконачно дугачку у x и z правцу. Као последица опструјавања, на плочи се формира гранични слој.

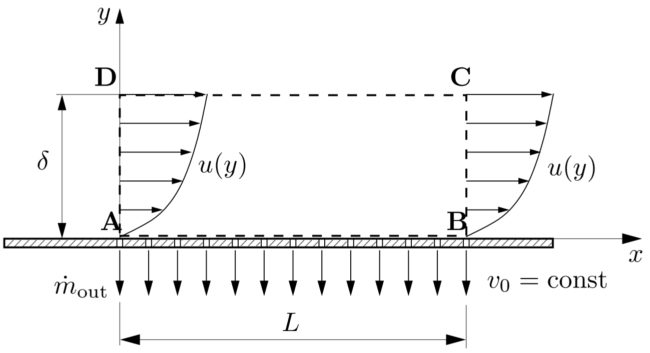

Слика 1. Први задатак.

На једном делу плоче, дужине L, усисавањем флуида кроз њу обавља се такозвана контрола струјања (енг. flow control), тако да је дебљина граничног слоја на том делу плоче константна, те се профил брзине $u = u(y)$ на том делу не мења дуж плоче. Поље притиска у целом струјном пољу је хомогено, а утицај масених сила се може занемарити.

Брзина далеко од плоче ($y \to \infty$) је једнака брзини опструјавања U_∞. Сматрати да је струјање стационарно и раванско.

(а) Дефинисати граничне услове за брзинско поље (компоненте брзине u и v) у овом проблему (за координатни систем приказан на слици).

(б) Полазећи од диференцијалног облика једначине континутитета, одредити расподелу попречне компоненте брзине $v = v(x, y)$ у домену струјног поља ABCD.

(в) Полазећи од Навије-Стоксове једначине, извршити њено поједностављење коришћењем услова датих у поставци проблема, као и резултата добијеног под тачком (б). Решити тако добијену једначину и одредити профил брзине $u(y)$.

(г) Одредити хоризонталну компоненту силе којом флуид делује на плочу.

2. Ваздух [$R = 287\,\mathrm{J/(kg\,K)}$] температуре $t = 20°\mathrm{C}$ ($\eta = 18.15 \cdot 10^{-6}\,\mathrm{Pas}$) и притиска $p_a = 1\,\mathrm{bar}$ опструјава танку равну плочу брзином $U = 20\,\mathrm{m/s}$. На плочи, на хоризонталном растојању x од њене предње ивице, и на вертикалном растојању $y_0 = 2\,\mathrm{mm}$, налази се Пито сонда.

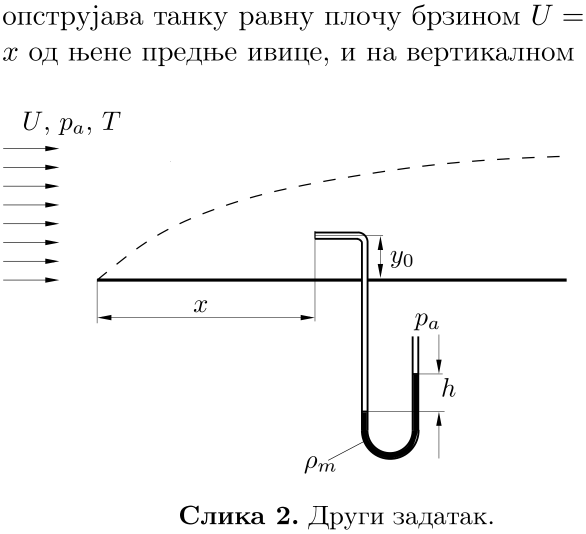

Слика 2. Други задатак.

Сонда је прикључена на U цев у којој се налази алкохол ($\rho = 800\,\mathrm{kg/m^3}$) и чије је показивање $h = 5\,\mathrm{mm}$. Профил брзине у граничном слоју се може грубо апроксимирати линеарном функцијом, тј.

$$\frac{u}{U} = \frac{y}{\delta}.$$

Примењујући Карманову интегралну једначину за гранични слој, одредити растојање x.

3. Посматра се развитак ламинарног струјања између паралелних плоча које се налазе на растојању $2h$. У пресеку $x = 0$ флуид улази у простор између плоча униформном брзином $U_1 = \text{const.}$, и притиском p_1. У зони развитка струјања ($0 \leqslant x \leqslant L$) долази до низструјне трансформације профила аксијалне брзине, и при томе је профил одређен изразом:

$$u = U\left[2\,\frac{y}{\delta} - \left(\frac{y}{\delta}\right)^2\right], \quad \text{у зони граничног слоја, } \delta = \delta(x),\ 0 \leqslant y \leqslant \delta$$

$$u = U, \quad \text{у зони потенцијалног језгра}$$

где је $U = U(x)$ константна брзина по попречном пресеку у зони потенцијалног језгра. Након одређене дужине, у пресеку 2-2 се формира профил потпуно развијеног ламинарног струјања, и он се низструјно не мења. Сматрати познатим: ρ, U_1, ν и h.

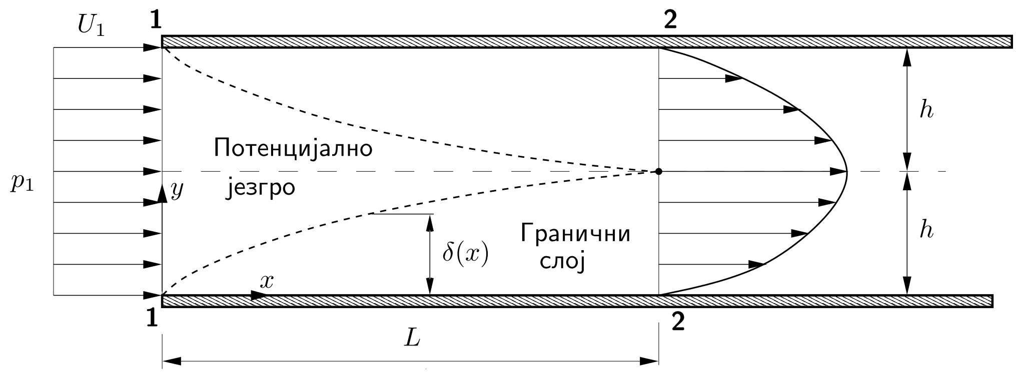

(а) Применом једначине континутета за улазни пресек и произвољни пресек унутар зоне развитка струјања, доказати да важи

$$\frac{U}{U_1} = \frac{3h}{3h - \delta}.$$

(б) Применом Кармановe интегралне једначине за гранични слој показати да се она своди на следећу диференцијалну једначину

$$\frac{6\xi + 7\xi^2}{(3-\xi)^2}\frac{\mathrm{d}\xi}{\mathrm{d}x} = 10\,\frac{\nu}{U_1 h^2},$$

где је $\xi = \delta/h$.

(в) Показати да је зависност $\xi = \xi(x)$ одређена изразом

$$\frac{\nu x}{U_1 h^2} = \frac{1}{10}\left[7\xi + 48\ln\left(1 - \frac{\xi}{3}\right) + \frac{27\xi}{3-\xi}\right]$$